**NN 89/2018 (5.10.2018.), Pravilnik o organizacijskim zahtjevima i pravilima poslovnog ponašanja za obavljanje investicijskih usluga i aktivnosti te politikama primitaka i kriterijima za značajna investicijska društva**

# HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

**1754**

Na temelju odredbi članaka 34. stavka 9., 54. stavka 7., 56. stavka 4., 73. stavka 2., 76. stavka 6., 81. stavka 5., 91. stavka 6., članka 110. stavka 6., članka 115. i članka 177. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala (»Narodne novine« broj 65/2018), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća 25. rujna 2018. godine donosi

# PRAVILNIK

## O ORGANIZACIJSKIM ZAHTJEVIMA I PRAVILIMA POSLOVNOG PONAŠANJA ZA OBAVLJANJE INVESTICIJSKIH USLUGA I AKTIVNOSTI TE POLITIKAMA PRIMITAKA I KRITERIJIMA ZA ZNAČAJNA INVESTICIJSKA DRUŠTVA

### I. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom detaljnije propisuju sljedeće obaveze i uvjeti propisani Zakonom o tržištu kapitala:

1. organizacijski zahtjevi i pravila poslovnog ponašanja za obavljanje investicijskih usluga i aktivnosti i pomoćnih usluga, s obzirom na:

a. oblik, sadržaj i rokove dostave izvještaja o radu funkcije praćenje usklađenosti s relevantnim propisima

b. način vođenja, sadržaj i oblik evidencija i poslovne dokumentacije

c. obaveze u vezi zaštite imovine klijenata i kriterije kojima se investicijsko društvo obavezno voditi prilikom odabira trećih strana za deponiranje financijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata

d. kriterije za utvrđivanje dodatnih poticaja, način i rokove vođenja evidencija i izvještavanje klijenata o dodatnim poticajima, manje nenovčane koristi koje se ne smatraju dodatnim poticajima kao i obaveze postupanja investicijskog društva vezano za utvrđivanje proračuna za istraživanje i vođenje računa za istraživanje

e. kriterije za utvrđivanje ciljnog tržišta i ostale obveze vezano za upravljanje proizvodima,

f. instrumente koji se ne mogu smatrati nekompleksnim financijskim instrumentima u smislu Zakona o tržištu kapitala.

2. pravila, postupci i kriteriji koji se odnose na politike primitaka u investicijskom društvu

3. kriteriji za utvrđivanje statusa značajnog investicijskog društva te ovlasti i dužnosti članova nadzornog odbora te odbora za imenovanja, primitke i rizike značajnog investicijskog društva

4. kriteriji za utvrđivanje malih i srednjih investicijskih društava na koje se ne odnosi obaveza održavanja zaštitnih slojeva kapitala.

*Prijenos propisa Europske unije*

Članak 2.

(1) Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive:

1. Delegirana direktiva Komisije (EU) 2017/593 od 7. travnja 2016. o dopuni Direktive 2014/65 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa zaštitom financijskih instrumenata i novčanih sredstava koja pripadaju klijentima, obvezama upravljanja proizvodima i pravilima koja se primjenjuju na davanje ili primanje naknada, provizija ili novčanih ili nenovčanih koristi (Tekst značajan za EGP)(SL 87, 31. 3. 2017.)

2. Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 176, 27. 6. 2013.)

(2) Ovim se Pravilnikom detaljnije uređuje provedba Delegirane uredbe Komisije (EU 2017/565 od 25. travnja 2016. o dopuni Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP).

(3) Ovim se Pravilnikom osigurava primjena sljedećih smjernica europskih nadzornih tijela a koje su u trenutku donošenja ovoga Pravilnika na snazi i primjenjuju se sukladno članku 2. stavku 4. Zakona:

1. Smjernice o zahtjevima za upravljanje proizvodima u skladu s Direktivom MiFID II (ESMA 35-43-620 HR; 05/02/2018, dalje: Smjernice o upravljanju proizvodima)

2. Smjernice o složenim dužničkim instrumentima i strukturiranim depozitima (ESMA/2015/1787 04/02/2016, dalje: Smjernice o kompleksnim investicijskim proizvodima)

3. Smjernice o dobrim politikama primitaka na temelju članka 74. stavka 3. i članka 75. stavka 2. Direktive 2013/36/EU i objavama na temelju članka 450. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2015/22 27/06/2016, dalje: Smjernice o politikama primitaka).

*Definicije*

Članak 3.

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Zakon* je Zakon o tržištu kapitala.

2. *Hanfa* je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

3. *Primici* su svi oblici plaćanja i pogodnosti, u novcu ili u naravi, koje investicijsko društvo, matična institucija ili povezana društva isplaćuju radniku u zamjenu za poslove koje taj radnik obavlja za investicijsko društvo, a koji uključuju:

– primitke na osnovi nesamostalnog rada – plaću, uključujući diskrecijske mirovinske pogodnosti,

– primitke na osnovi nesamostalnog rada – primitke u naravi i

– druge primitke.

Iznimno, primicima se ne smatraju plaćanja i pogodnosti kod kojih su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

– koji ne ovise o donošenju diskrecijske odluke,

– na koje pravo imaju svi radnici investicijskog društva te

– koji radnike investicijskog društva ne potiču na preuzimanje rizika (npr. kolektivne police osiguranja svih radnika).

Ukupni primici mogu se sastojati od fiksnih i varijabilnih primitaka. Za ispunjavanje zahtjeva iz ovoga Pravilnika iznos primitaka uzima se na bruto osnovi. Dividenda koju radnik prima u svojstvu dioničara investicijskog društva ne smatra se primitkom tog radnika.

4. *Poslovna jedinica* je poslovna jedinica kako je uređeno člankom 142. stavkom 1. točkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.

5. *Varijabilni primici* su primici koji ovise o uspješnosti radnika, poslovne jedinice i investicijskog društva ili o drugim ugovorenim kriterijima. U varijabilne primitke uključuje se i iznos otpremnine radniku u iznosu koji prelazi iznos utvrđen zakonom kojim se uređuju radni odnosi, diskrecijske mirovinske pogodnosti, bonusi za zadržavanje radnika, kompenzacija ili otkup ugovorne obveze na osnovi prestanka ugovornog odnosa s prethodnim poslodavcem, dugoročni planovi poticaja i svi ostali oblici primitaka koji nisu fiksni primici.

6. *Fiksni primici* su plaćanja ili pogodnosti radnicima koji ispunjavaju uvjete za njihovu dodjelu u skladu s ovim Pravilnikom.

7. *Ukupni primici* mogu se sastojati od fiksnih i varijabilnih primitaka.

8. *Radnik* u smislu ovoga Pravilnika je fizička osoba koja na temelju ugovora o radu ili nekoga drugog ugovora sklopljenog s investicijskim društvom obavlja određene poslove za investicijsko društvo. Radnikom se smatra i fizička osoba koja je na temelju ugovora o radu ili nekoga drugog ugovora sklopljenog s pružateljem usluga izravno uključena u pružanje usluga investicijskom društvu kad se radi o izdvajanju poslovnih procesa u smislu Zakona. U smislu ovoga Pravilnika radnikom se smatra i prokurist i član nadzornog odbora investicijskog društva.

9. *Osoba koja preuzima rizik* odnosno identificirani radnik je radnik čije profesionalne aktivnosti imaju utjecaj na profil rizičnosti investicijskog društva, uključujući osobe koje su ovlaštene sklapati ugovore ili zauzimati rizične pozicije, odnosno donositi odluke koje utječu na izloženost investicijskog društva riziku, u skladu s kriterijima utvrđenima u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 604/2014 od 4. ožujka 2014. o dopuni Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s regulatornim tehničkim standardima u odnosu na kvalitativne i odgovarajuće kvantitativne kriterije za utvrđivanje kategorija zaposlenika čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti institucije (SL, L 167, 6. 6. 2014., u nastavku teksta: Delegirana uredba (EU) br. 604/2014).

10. *Kontrolne funkcije* su funkcija upravljanja rizicima, funkcija praćenja usklađenosti s relevantnim propisima i funkcija unutarnje revizije.

11. *Profil rizičnosti* je mjera odnosno procjena svih rizika kojima je ili bi moglo biti izloženo investicijsko društvo u svom poslovanju.

12. *Diskrecijske mirovinske pogodnosti* su varijabilni primici, a imaju značenje kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 73. Uredbe (EU) br. 575/2013.

13. *Odgoda primitaka* je ugovorna odredba prema kojoj se varijabilni primici ne isplaćuju neposredno nakon proteka razdoblja procjene. Primici su odgođeni ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

prvo, ako primatelju primici nisu isplaćeni, odnosno ako mu nisu prenesena prava iz instrumenata;

drugo, ako je ugovorena odredba o malusu.

14. *Razdoblje odgode* je razdoblje tijekom kojega se isplaćuju odgođeni primici i tijekom kojega su neisplaćeni odgođeni primici podložni odredbi o malusu. Razdoblje odgode počinje isplatom dijela varijabilnih primitaka koji se ne odgađa ili prijenosom prava iz instrumenata koji nisu predmet odgode. Ako se odgađa cjelokupna isplata varijabilnog primitka, razdoblje odgode počinje danom utvrđivanja varijabilnog primitka. Razdoblje odgode završava isplatom posljednjeg dijela odgođenih varijabilnih primitaka ili posljednjim prijenosom prava iz instrumenata koji su predmet odgode.

15. *Malus* je ugovorna odredba prema kojoj je radnik suglasan s time da mu investicijsko društvo nije dužno isplatiti odnosno prenijeti prava nad dijelom odgođenih neisplaćenih varijabilnih primitaka ili nad cijelim odgođenim neisplaćenim varijabilnim primicima ako ostvarenje prethodno preuzetih rizika dovede do narušene uspješnosti odnosno lošijega financijskog rezultata investicijskog društva.

16. *Povrat primitaka* je ugovorna odredba prema kojoj se radnik obvezuje investicijskom društvu vratiti određeni iznos varijabilnih primitaka, bilo isplaćeni iznos bilo prava iz instrumenata, ako ostvarenje prethodno preuzetih rizika dovede do narušavanja uspješnosti odnosno lošijega financijskog rezultata investicijskog društva. Ova se odredba može ugovoriti na odgođene i neodgođene varijabilne primitke.

17. *Zadržavanje primitaka* je ugovorna odredba prema kojoj je radnik suglasan s time da varijabilne primitke koji su mu isplaćeni u obliku instrumenata i za koje su mu prenesena prava iz tih instrumenata, ne smije prodati tijekom unaprijed ugovorenog razdoblja.

18. *Razdoblje zadržavanja* je razdoblje tijekom kojega radnik zadržava varijabilne primitke isplaćene u obliku instrumenata. Razdoblje zadržavanja počinje prijenosom prava iz instrumenata. Ako su predmet odgode primitaka instrumenti, razdoblje zadržavanja počinje prijenosom prava iz tih instrumenata za svaki odgođeni dio primitaka.

19. *Razred primitaka* je raspon od najnižeg do najvišeg iznosa primitaka u određenoj skupini radnika.

20. *Uobičajeni paketi za radnike* jesu dodatni oblici primitaka koje većina radnika može dobiti na osnovi unaprijed utvrđenih kriterija uključujući, primjerice, police osiguranja radnika, putne troškove i slične pogodnosti.

21. *Dodaci* su dodatne ili pomoćne isplate ili pogodnosti koje su dio fiksnih ili varijabilnih primitaka.

22. *Bonusi za zadržavanje radnika* su varijabilni primici koji se dodjeljuju pod uvjetom da radnici ostanu u radnom odnosu s investicijskim društvom tijekom unaprijed određenog razdoblja te se ne zasnivaju na ocjeni uspješnosti. Njima se može koristiti tijekom restrukturiranja, likvidacije, stečaja, sanacije ili promjene u kontroli nad poslovanjem investicijskog društva.

23. *Zajamčeni varijabilni primici* su varijabilni primici koji se iznimno mogu dodijeliti pri zapošljavanju novog radnika, i to samo za prvu godinu rada tog radnika, te mogu biti u obliku zajamčenog bonusa, bonusa dobrodošlice, bonusa pri zapošljavanju i minimalnog bonusa.

24. *Otpremnine* su isplate povezane s prestankom ugovora o radu kako je propisano zakonom koji uređuje radne odnose, odnosno zakonom koji uređuje obvezne odnose, uključujući i isplate povezane s prestankom ugovora o radu na temelju kojeg je zasnovan radni odnos između člana uprave i investicijskog društva. Redovne isplate primitaka tijekom otkaznog roka ne smatraju se otpremninama.

25. *Maksimalni iznos varijabilnih primitaka* je najveći iznos varijabilnih primitaka koji se može dodijeliti u procesu dodjele koji je uspostavljen na razini investicijskog društva ili na razini poslovne jedinice investicijskog društva.

26. *Razdoblje procjene* jest razdoblje za koje se procjenjuje i mjeri uspješnost radnika, poslovne jedinice i investicijskog društva za potrebe utvrđivanja varijabilnih primitaka radnika.

27. *Primici dodijeljeni na temelju višegodišnjeg razdoblja procjene* su primici dodijeljeni na osnovi procjene uspješnosti koja se ne obavlja svake godine.

28. *Utvrđivanje varijabilnih primitaka* je određivanje iznosa varijabilnih primitaka za pojedine radnike.

29. *Dodjela* je odobrenje varijabilnih primitaka za određeno razdoblje procjene uspješnosti neovisno o stvarnom trenutku isplate dodijeljenog iznosa.

30. *Neodgođene isplate* su isplate koje se provode neposredno po proteku razdoblja procjene.

(2) Ostali pojmovi upotrijebljeni u ovome Pravilniku imaju isto značenje kao u Zakonu.

*Opseg primjene*

Članak 4.

(1) Odredbe članaka 5. do 32. ovoga Pravilnika primjenjuju se i na kreditne institucije koje obavljaju investicijske usluge i aktivnosti i pomoćne usluga i društva za upravljanje koja pružaju investicijske usluge upravljanja portfeljem i investicijskog savjetovanja iz članka 5. stavka 1. točaka 4. i 5. Zakona u dijelu u kojem obavljaju navedene usluge i aktivnosti.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na kreditne institucije koje obavljaju investicijske usluge i aktivnosti i pomoćne usluge, ne primjenjuju se odredbe članaka 15. do 17. ovoga Pravilnika.

(3) Odredbe članaka 33. do 41. ovoga Pravilnika primjenjuju se na sva investicijska društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja su od Hanfe dobila odobrenje za rad, na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi. Na odgovarajući način te se odredbe primjenjuju i na podružnice investicijskih društava iz trećih država koje su od Hanfe dobile odobrenje za rad.

## II. ORGANIZACIJSKI ZAHTJEVI I PRAVILA POSLOVNOG PONAŠANJA

*Izvještaj funkcije praćenja usklađenosti*

Članak 5.

(1) Funkcija praćenja usklađenosti dužna je u skladu s odredbama članka 22. stavka 2. točke c. Uredbe (EU) br. 2017/565 izraditi i dostaviti upravi investicijskog društva i nadzornom odboru, kada je to primjenjivo, najmanje jednom godišnje izvještaj o radu funkcije usklađenosti, u obliku i rokovima propisanima internim aktima investicijskog društva a u skladu s ovim člankom.

(2) Izvještaj o radu funkcije praćenja usklađenosti iz stavka 1. ovoga članka sadržava najmanje:

1. izvještaj o ostvarivanju godišnjeg plana rada

2. popis obavljenih planiranih i izvanrednih poslova

3. popis planiranih, a neizvršenih poslova i razloge neizvršenja plana

4. sažetak najvažnijih činjenica utvrđenih u obavljenim kontrolama, revizijama i/ili ostalim poslovima

5. izvještaj o izvršenju prijedloga, preporuka i mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti te nedostataka i slabosti utvrđenih tijekom kontrola i razloge njihova neizvršenja

6. izvještaj o primjerenosti funkcioniranja sustava rješavanja pritužbi te značajnijim pritužbama koje mogu ukazivati na materijalan rizik neusklađenosti

7. izvještaj o sustavu upravljanja proizvodima, kada je primjenjivo i u primjenjivom opsegu

8. izvještaj o reviziji kvalifikacija ovlaštenih osoba prema Pravilniku o kvalifikacijama i kadrovskim uvjetima, kada je revizija dodijeljena funkciji usklađenosti i

9. opću ocjenu usklađenosti investicijskog društva s obvezama propisanim Zakonom, Uredbom (EU) br. 569/2014, Uredbom (EU) br. 600/2014 i pravilnicima koje na temelju njih donosi Hanfa.

(3) Izvještaj iz stavka 1. ovoga članka potpisuje osoba odgovorna za rad funkcije praćenja usklađenosti u investicijskom društvu.

(4) Investicijsko društvo dužno je izvještaj iz stavka 1. ovoga članka dostaviti Hanfi najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

(5) Izvještaj funkcije praćenja usklađenosti kreditne institucije i društva za upravljanje koje ima odobrenje za pružanje usluga iz članka 5. Zakona, osim sadržaja koji je propisan posebnim propisima koji uređuju osnivanje i poslovanje kreditnih institucija odnosno društava za upravljanje, obavezno uključuje i onaj sadržaj iz stavka 2. ovoga članka koji se odnosi na rad funkcije usklađenosti u opsegu zaduženja iz članka 54. stavka 1. Zakona.

### 1. Način vođenja, sadržaj i oblik evidencija o investicijskim uslugama i aktivnostima i pomoćnim uslugama

*Općenite obaveze vezane za vođenje evidencija*

Članak 6.

(1) Evidencije o investicijskim uslugama i aktivnostima i pomoćnim uslugama investicijsko društvo dužno je voditi u skladu s člancima 75. i 76. Zakona, člancima 72. do 76. Uredbe (EU) br. 2017/565 i ovim Pravilnikom.

(2) Investicijsko društvo dužno je sve evidencije i politike i postupke koje je obavezno usvojiti ili donijeti u skladu sa Zakonom, Uredbom (EU) br. 600/214 i Uredbom (EU) br. 596/2014 ili provedbenim aktima za te propise čuvati u pisanom obliku, na mediju koji ispunjava uvjete iz članka 72. stavka 1. Uredbe (EU) br. 2017/565.

(3) Prilogom I Uredbe (EU) 2017/565 propisane su minimalne evidencije koje je investicijsko društvo dužno voditi u skladu s ovim člankom.

(4) Popisom evidencija iz stavka 3. ovoga članka ne dovode se u pitanje druge obaveze o vođenju evidencija koje proizlaze iz drugih relevantnih propisa.

(5) U skladu s odredbom članka 72. Uredbe (EU) br. 2017/565 Hanfa može investicijskom društvu naložiti vođenje dodatnih evidencija, razmjerno opsegu i vrsti poslova koje investicijsko društvo obavlja.

(6) Odredbe Zakona i Pravilnika o vođenju evidencija o nalozima i transakcijama odnose se i na transakcije financiranja vrijednosnih papira u kojima sudjeluje investicijsko društvo.

(7) Za sve podatke i dokumentaciju investicijsko društvo dužno je osigurati pričuvnu pohranu kopije istih na udaljenoj lokaciji, temeljem vlastite procjene rizika, u skladu sa Smjernicama Hanfe za primjereno upravljanje rizicima informacijskim sustavima subjekata nadzora.

### *Telefonska i elektronička komunikacija*

Članak 7.

(1) Snimke telefonskih razgovora i sadržaj elektroničke komunikacije koje je investicijsko društvo dužno čuvati u skladu s člankom 77. Zakona odnose se na izvorne zapise istih, a obuhvaćaju i snimke internih telefonskih razgovora i sadržaj elektroničke komunikacije koja se odvija unutar društva, a koja se odnosi na postupanje s nalozima i transakcijama.

(2) Iznimno, zahtjev za snimanjem interne komunikacije ne odnosi se na komunikaciju povezanu isključivo sa pozadinskim poslovima u investicijskom društvu.

(3) Vođenje evidencija telefonskih razgovora i elektroničke komunikacije smatra se ključnom operativnom funkcijom u smislu članka 59. Zakona.

(4) Investicijsko društvo može predvidjeti mogućnost uporabe mobilnih telefona u svrhu aktivnosti koje se odnose na postupanje s nalogom klijenta ili trgovanje za vlastiti račun, samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. društvo je poduzelo sve razumne korake kako bi relevantne osobe spriječilo odnosno onemogućilo da se telefonska ili elektronička komunikacija koju je potrebno snimiti odnosno evidentirati u skladu s člankom 77. Zakona odvija putem uređaja putem kojih društvo ne može snimiti ili kopirati predmetnu komunikaciju,

2. ako su uporaba mobilnih telefona i zahtjevi vezani za uporabu mobilnih telefona izričito predviđeni politikom iz članka 79. Zakona, uključujući odredbe o postupanju u slučaju prekida radnog odnosa relevantne osobe ili gubitka ili krađe uređaja,

3. ako je osigurano da se podaci koji se snimaju čuvaju u Zakonom propisanom roku te ako je osigurana trenutna dostupnost zapisa.

### *Kontrola i praćenje telefonske i elektroničke komunikacije*

Članak 8.

(1) Investicijsko društvo dužno je u skladu sa člankom 76. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 2017/565 i člankom 79. stavkom 1. Zakona ustrojiti mehanizme koji će osigurati praćenje snimanja odnosno evidentiranja transakcija i naloga, uključujući telefonsku i elektroničku komunikaciju.

(2) Mehanizmi iz stavka 1. ovoga članka trebaju biti primjereni prirodi, veličini i kompleksnosti poslovanja investicijskog društva, što je investicijsko društvo na zahtjev Hanfe dužno dokazati.

(3) Mehanizmi iz stavka 1. ovoga članka uključuju provjeru ispunjavanja uvjeta propisanih Zakonom, Uredbom (EU) br. 2017/565 i ovim Pravilnikom na redovitoj i ad hoc osnovi, posebno uzimajući u obzir sljedeće rizike:

1. rizik nepoštivanja odredbi relevantnih propisa o zabrani zlouporabe tržišta,

2. rizik postupanja koje nije u najboljem interesu klijenta prilikom zaprimanja i prijenosa naloga, izvršavanja naloga za račun klijenta ili trgovanja za vlastiti račun,

3. drugi povezani rizik koji je kao takav prepoznat od strane kontrolnih funkcija društva ili vanjskog revizora.

(4) Kriteriji koje je potrebno uzeti u obzir prilikom odlučivanja o intenzitetu i učestalosti praćenja telefonske i elektroničke komunikacije obuhvaćaju, ali se ne ograničavaju na sljedeće: